

1. Identificación da programación
Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
36011579	A Guía	Vigo	2024/2025

Ciclo formativo

Código da familia profesional	Familia profesional	Código do ciclo formativo	Ciclo formativo	Grao	Réxime
COM	Comercio e márketing	CSCOM02	Comercio internacional	Ciclos formativos de grao superior	Réxime de adultos

Módulo profesional e unidades formativas de menor duración (*)

Código MP/UF	Nome	Curso	Sesións semanais	Horas anuais	Sesións anuais
MP0826	Medios de pagamento internacionais	2024/2025	3	87	104

(*) No caso de que o módulo profesional estea organizado en unidades formativas de menor duración

Profesorado responsable

Profesorado asignado ao módulo	SUSANA GONZÁLEZ TORRES
Outro profesorado	

Estado: Pendente de supervisión inspector

2. Concreción do currículo en relación coa súa adecuación ás características do ámbito produtivo

No IES "A Guía" impártese o ciclo de Comercio Internacional da familia profesional de COMERCIO E MARKETING pertencente á Formación Profesional Inicial. Somos o único centro público en Vigo que imparte estas ensinanzas, tan fundamentais nunha cidade como a nosa, primeiro porto pesqueiro de España. Dende aquí tramítanse multiplicidade de operacións internacionais de compravenda de mercancías e servizos, de aí a importancia deste ciclo neste contexto económico.

O IES "A Guía" está situado nas aforas da cidade e acolle a un alumnado de clase media-baixa, se ben no ámbito da Formación Profesional esta circunstancia non é tan evidente polo xa comentado antes con respecto ao Ciclo. Así, o alumnado matriculado neste módulo provén dun xeito maioritario, de centros de Vigo e da súa área de influencia, sendo tamén maioritariamente a súa primeira matrícula neste centro e no curso correspondente. Xa que logo, o alumnado ten diferentes contextos e son de diferente procedencia e forma de acceso.

Este módulo vai dirixido a aqueles alumnos do 2º curso do Ciclo Superior de Comercio Internacional. É o módulo máis afín ao módulo de "Financiamento Internacional". Neste último módulo, faise un repaso matemático a fondo daquelas operacións necesarias para procurar o financiamento necesario nunha compravenda internacional, ademáis do estudo dos conceptos básicos de diferentes contextos: mercado de divisas, ... Xa en "Medios de Pagamento Internacionais" aplícase todo o estudado aos diferentes medios de pagamento. Dótase de forma ao financiamento internacional coa utilización dos distintos medios: saber qué medio de pagamento utilizar en cada situación, as garantías a utilizar, coñecer o procedemento dos diferentes medios de pagamento,....

3. Relación de unidades didácticas que a integran, que contribuirán ao desenvolvemento do módulo profesional, xunto coa secuencia e o tempo asignado para o desenvolvemento de cada unha

U.D.	Título	Descrición	Duración (sesións)	Peso (%)
1	Os medios de pagamento internacional e a súa normativa reguladora.	Definirase o concepto de medio de pagamento, analizando os seus factores reguladores e a normativa que regula aos principais medios de pagamento internacionais.	15	14
2	Medios de cobramento e pagamento internacionais.	Descríbiranse ás características dos medios de pagamento internacionais, a súa principal clasificación, a súa orde teórica de seguridade e os criterios xerais para a súa selección. Analizaranse os distintos medios de pagamento internacionais.	49	47
3	Análise das garantías e avais internacionais.	Analizaranse os conceptos de preaval, aval e garantía. Analizaranse os avais e garantías internacionais.	7	7
4	Xestión da documentación necesaria para realizar o cobramento ou pagamento internacional.	Descríbiranse os principais documentos utilizados nos cobramentos ou pagamentos internacionais. Analizaranse os distintos documentos tanto comerciais como de seguros, transporte, auxiliares,...	26	25
5	Os medios de cobramento e pagamento a través da internet e outros sistemas dixitais.	Relacionaranse as distintas ferramentas de pago a través da internet. Descríbiranse conceptos coma certificados dixitais, firma electrónica,...e analizaranse os sistemas de intercambio de datos.	7	7

4. Por cada unidade didáctica
4.1.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
1	Os medios de pagamento internacional e a súa normativa reguladora.	15

4.1.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA1 - Identifica a normativa reguladora dos medios de pagamento internacionais analizando os efectos xurídicos e económicos	NO
RA2 - Caracteriza os medios de cobramento e pagamento nas operacións de compravenda internacionais, analizando os procedementos, os custos e a operativa de cada un	NO
RA3 - Analiza as garantías e os avais, adecuándose á normativa no comercio internacional	NO

4.1.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA1.1 Definiuse o que é un medio de pagamento internacional
CA1.2 Identificouse a normativa de ámbito estatal e internacional que regula os medios de pagamento internacionais
CA1.3 Identificouse a normativa estatal que regula o control do mercado de cambio a nivel
CA1.7 Analizáronse os efectos xurídicos e económicos dos convenios internacionais que regulan os medios de pagamento
CA1.8 Analizouse a normativa reguladora dos novos medios de pagamento internacionais
CA2.8 Identificáronse as principais obrigas legais das entidades financeiras, de seguros e de transporte asociadas á operación internacional, asegurando o cobramento ou o pagamento
CA3.1 Identificáronse os riscos inherentes ás operacións contractuais internacionais

4.1.e) Contidos

Contidos
<p>Factores reguladores do que é un medio de pagamento internacional.</p> <p>Lei 19/85, cambiaria e do cheque</p> <p>Lei uniforme de Xenebra sobre o cheque.</p> <p>Lei uniforme de Xenebra sobre a letra de cambio e a obriga de pagamento á orde.</p> <p>Regras uniformes para o cobramento do papel comercial da Cámara de Comercio Internacional (CCI).</p> <p>Regras e usos uniformes sobre os créditos documentarios da CCI.</p> <p>Normativa sobre os novos medios de pagamento e cobramento internacionais.</p> <p>Billetes de banco.</p>

4.2.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
2	Medios de cobramento e pagamento internacionais.	49

4.2.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA1 - Identifica a normativa reguladora dos medios de pagamento internacionais analizando os efectos xurídicos e económicos	NO
RA2 - Caracteriza os medios de cobramento e pagamento nas operacións de compravenda internacionais, analizando os procedementos, os custos e a operativa de cada un	SI
RA3 - Analiza as garantías e os avais, adecuándose á normativa no comercio internacional	NO
RA4 - Xestiona a documentación necesaria para realizar o cobramento ou o pagamento internacionais, analizando os prazos e as condicións estipuladas	NO

4.2.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA1.2 Identificouse a normativa de ámbito estatal e internacional que regula os medios de pagamento internacionais
CA1.5 Interpretáronse as regras e os usos uniformes relativos aos créditos documentarios
CA1.6 Interpretáronse as regras e usos uniformes para o cobramento do papel comercial da Cámara de Comercio Internacional (CCI)
CA2.1 Clasificáronse os medios de pagamento internacionais máis utilizados
CA2.2 Identificáronse as modalidades de créditos documentarios, describindo os seus procedementos de emisión
CA2.3 Caracterizáronse as remesas simple e documentaria como medios de pagamento internacionais
CA2.4 Caracterizáronse os cheques persoal e bancario como medios de pagamento internacionais
CA2.5 Caracterizáronse as ordes de pagamento simple e documentaria como medios de pagamento internacionais
CA2.6 Identificáronse os novos medios de pagamento ou cobramento internacionais
CA2.7 Analizáronse as vantaxes e os inconvenientes de diferentes medios de pagamento internacionais, calculando os custos derivados da súa xestión, e a garantía que ofrecen
CA2.8 Identificáronse as principais obrigas legais das entidades financeiras, de seguros e de transporte asociadas á operación internacional, asegurando o cobramento ou o pagamento
CA2.9 Identificáronse os documentos necesarios para levar a cabo o cobramento ou o pagamento dunha operación de comercio internacional
CA3.1 Identificáronse os riscos inherentes ás operacións contractuais internacionais
CA3.6 Analizáronse as vantaxes e os inconvenientes de cada modalidade de pagamento en función das garantías exixidas
CA4.1 Determinouse a solvencia, o risco de impagamento e outras circunstancias financeiras nas operacións de comercio internacional
CA4.2 Determinouse a documentación que se exige en cada medio de pagamento para proceder ao cobramento ou ao pagamento da operación de comercio internacional
CA4.3 Identificouse o procedemento definido para a presentación efectiva dos documentos no sistema financeiro

Criterios de avaliación

CA4.4 Identificouse para cada medio de pagamento internacional o documento base que o representa

CA4.5 Identificáronse os documentos que interveñen nunha operación de comercio internacional na que se utiliza un medio de pagamento documentario

CA4.6 Confeccionouse o documento base correspondente a distintos medios de pagamento utilizados nas operacións de comercio internacional

CA4.7 Identificáronse as causas dos retrasos ou os impagamentos asociadas a diferentes medios de pagamento en operacións de comercio internacional

CA4.8 Calculáronse os custos financeiros e non financeiros debidos a un retraso ou a un impagamento dunha operación de comercio internacional

4.2.e) Contidos
Contidos

Lei 19/85, cambiaria e do cheque

Regras uniformes para o cobramento do papel comercial da Cámara de Comercio Internacional (CCI).

Regras e usos uniformes sobre os créditos documentarios da CCI.

Crédito documentario.

Cobramento mediante soporte magnético.

Análise das vantaxes e os inconvenientes do uso de diversos tipos de medios de cobramento e pagamento, así como cálculo dos custos destes e das garantías que ofrecen.

Elaboración da documentación.

Carta de crédito comercial.

Remesa simple e documentaria.

Orde de pagamento simple e documentaria.

Cheque persoal e cheque bancario.

Billetes de banco.

Factoring de exportación.

Contas bancarias no exterior.

Contidos
Centros internacionais de concentración.
Riscos no comercio internacional: políticos, comerciais e outros tipos de riscos posibles.
Documentos comerciais, financeiros, de transporte e seguro, etc.
Protesto e xestión de efectos impagados.

4.3.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
3	Análise das garantías e avais internacionais.	7

4.3.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA3 - Analiza as garantías e os avais, adecuándose á normativa no comercio internacional	SI
RA4 - Xestiona a documentación necesaria para realizar o cobramento ou o pagamento internacionais, analizando os prazos e as condicións estipuladas	NO

4.3.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA3.1 Identifícanse os riscos inherentes ás operacións contractuais internacionais
CA3.2 Defíníronse os conceptos de garantía real e persoal
CA3.3 Diferenciáronse as principais garantías reais utilizadas na práctica bancaria e analizáronse os requisitos asociados a estas
CA3.4 Clasificáronse as garantías en función da súa relación coa obriga
CA3.5 Interpretáronse as regras e os usos relativos ás garantías bancarias
CA3.6 Analizáronse as vantaxes e os inconvenientes de cada modalidade de pagamento en función das garantías exixidas

Criterios de avaliación
CA3.7 Confeccionouse a documentación relativa á emisión, a modificación e a cancelación das garantías e os avais
CA4.1 Determinouse a solvencia, o risco de impagamento e outras circunstancias financeiras nas operacións de comercio internacional

4.3.e) Contidos

Contidos
<p>Riscos no comercio internacional: políticos, comerciais e outros tipos de riscos posibles.</p> <p>Análise dos riscos.</p> <p>Modalidades de garantías e de avais.</p> <p>Análise dos custos nas garantías e nos avais.</p> <p>Elaboración da documentación.</p>

4.4.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
4	Xestión da documentación necesaria para realizar o cobramento ou pagamento internacional.	26

4.4.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA2 - Caracteriza os medios de cobramento e pagamento nas operacións de compravenda internacionais, analizando os procedementos, os custos e a operativa de cada un	NO
RA4 - Xestiona a documentación necesaria para realizar o cobramento ou o pagamento internacionais, analizando os prazos e as condicións estipuladas	NO

4.4.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA2.9 Identifícanse os documentos necesarios para levar a cabo o cobramento ou o pagamento dunha operación de comercio internacional
CA4.1 Determinouse a solvencia, o risco de impagamento e outras circunstancias financeiras nas operacións de comercio internacional
CA4.2 Determinouse a documentación que se exige en cada medio de pagamento para proceder ao cobramento ou ao pagamento da operación de comercio internacional
CA4.3 Identificouse o procedemento definido para a presentación efectiva dos documentos no sistema financeiro
CA4.5 Identifícanse os documentos que interveñen nunha operación de comercio internacional na que se utiliza un medio de pagamento documentario
CA4.7 Identifícanse as causas dos atrasos ou os impagamentos asociadas a diferentes medios de pagamento en operacións de comercio internacional
CA4.8 Calculáronse os custos financeiros e non financeiros debidos a un atraso ou a un impagamento dunha operación de comercio internacional
CA4.9 Xestionáronse os trámites administrativos relacionados co protesto de efectos impagados asociados a operacións comerciais internacionais

4.4.e) Contidos

Contidos
<p>Elaboración da documentación.</p> <p>Documentos comerciais, financeiros, de transporte e seguro, etc.</p> <p>Protesto e xestión de efectos impagados.</p> <p>Métodos de avaliación da solvencia en operacións internacionais.</p> <p>Procedementos de presentación de documentación.</p>

4.5.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
5	Os medios de cobramento e pagamento a través da internet e outros sistemas dixitais.	7

4.5.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA1 - Identifica a normativa reguladora dos medios de pagamento internacionais analizando os efectos xurídicos e económicos	NO
RA2 - Caracteriza os medios de cobramento e pagamento nas operacións de compravenda internacionais, analizando os procedementos, os custos e a operativa de cada un	NO
RA5 - Identifica os medios de cobramento e pagamento a través de internet e outros sistemas dixitais, garantindo a confidencialidade e a seguridade das transaccións	SI

4.5.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA1.4 Identificouse a normativa de ámbito estatal e internacional que regula os medios de pagamento a través de internet
CA2.6 Identifícaronse os novos medios de pagamento ou cobramento internacionais
CA5.1 Utilizáronse ferramentas informáticas para a análise da lexislación do país de destino
CA5.2 Utilizáronse técnicas dixitais ou convencionais de investigación para a obtención da información
CA5.3 Utilizáronse os medios de pagamento internacionais usados a través de internet
CA5.4 Utilizáronse sistemas de certificación dixital que garantan a confidencialidade e aseguren as operacións de cobramento ou pagamento internacionais realizadas a través de internet
CA5.5 Utilizáronse sistemas de intercambio de datos internacionais
CA5.6 Utilizáronse medios e programas informáticos na elaboración de informes e na elaboración de documentos de pagamento e cobramento internacional

4.5.e) Contidos

Contidos
Ferramentas informáticas para a confección e a análise de medios de pagamento internacionais.
Ferramentas de pagamento propias de internet.
Certificados dixitais.

Contidos

Sistemas de intercambio de datos: Swift, EDI, etc.

Procesadores de texto e programas de edición gráfica.

5. Mínimos exixibles para alcanzar a avaliación positiva e os criterios de cualificación

Todos os elementos curriculares (resultados de aprendizaxe, criterios de avaliación e bloques de contido asociados) deste módulo son mínimos esixibles e poden ser preguntados nos exames pertinentes.

Todos os Criterios de Avaliación (CA) establécense como mínimos tendo que acadarse o 50% da cualificación de cada un para ter unha avaliación positiva. O cálculo do 50% establecerase no nivel mínimo de logro que corresponda ao instrumento de avaliación empregado.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN:

-Probas de coñecementos:

1. Poden consistir en exames escritos con preguntas curtas, abertas e/ou a desenvolver, segundo o caso. Tamén poderá haber preguntas tipo test, onde as respostas mal contestadas serán avaliadas negativamente (especificarase na proba escrita). Poden incluír exercicios ou supostos prácticos.
2. Conterán instrucións de realización con indicación de tempos máximos para realízalas e a cualificación máxima por preguntas ou apartados.
3. Para os exames escritos con preguntas a desenvolver ou supostos prácticos
4. Para aprobar estas probas precísase obter como mínimo unha puntuación de 5.
5. Unha proba de coñecementos non realizada inxustificadamente, suporá volvela realizar no período de actividades de recuperación correspondente.
6. Este tipo de probas serán combinadas. Ou sexa, se avaliarán varios criterios de cualificación nelas. A cualificación consistirá en corrixir a proba globalmente e repartir a cualificación entre os CA avaliados en función do peso establecido en axustar avaliación.

-A nota final de cada avaliación será de 1 a 10 sen decimais polo que se aproximará por exceso ou defecto en función dos decimais obtidos da fórmula anterior, sendo necesario un 5 para obter a cualificación positiva do módulo.

-A nota final do módulo será a media aritmética ponderada do obtido nas dúas avaliacións, aproximado por defecto ou exceso en función dos decimais obtidos.

-Procedemento ante copia no exame: a utilización de apuntes, "chuletas", libros de texto, calculadoras , teléfonos mobiles, smartwatches ou outros medios que non foran autorizados polo profesor ao comezo do exame será considerado copia. A copia en exames suporá a calificación cun 0 (cero) na proba e a expulsión inmediata da aula.

-Ningún alumno poderá entrar na aula o día do exame para a súa realización despois de que xa saíra da mesma algún outro alumno que xa o fixera, salvo que se establezan, por motivos de falta de espazo, varios turnos de presentación. En todo caso se garantirá que entre as quendas non haxa contacto algún.

-No caso de que algún/ha alumno/a chegue tarde a unha proba escrita, non terá dereito á realización da devandita proba e deberá presentarse na data establecida para a súa recuperación.

CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN:

Para medir o nivel das capacidades adquiridas polos alumnos/as e asignar a cualificación a cada un deles/as, os criterios de cualificación serán os seguintes:

- A realización das actividades propostas tarefas propostas na plataforma, casos prácticos propostos , foros, así como a correcta presentación dos exames online, nos cales se detallará con anterioridade ó alumnado, asignaráselles un 10% aos criterios de cualificación concretos do traballo.

- Realización de probas obxetivas escritas, que propoña o profesor: Suporán un 90% da cualificación . As probas escritas constarán de preguntas curtas, e/ou tipo test e/ou exercicios prácticos, e cada pregunta terá asignada a súa puntuación.

A nota final do módulo será a media ponderada da nota das tres avaliacións, en función do peso das unidades que formen cada destas avaliacións.

6. Procedemento para a recuperación das partes non superadas

6.a) Procedemento para definir as actividades de recuperación

-As actividades de recuperación desenvolveranse no periodo de abril a xuño aínda que durante o curso se establecerán para cada avaliación non superada (decembro, marzo) outros periodos de recuperación (xaneiro, marzo). Trátase de que o alumnado aprenda dos propios erros e sexa capaz de corrixilos.

-En cada avaliación trimestral (1ª ou 2ª avaliación) se a nota é inferior a 5 puntos, logo de ter en conta a porcentaxe porcentual de cada unha das probas citadas no apartado 5 da programación, deberá recuperarse esa avaliación a través dunha proba de coñecementos da avaliación en cuestión.

Tarefas do profesorado: O profesorado resolverá todas as dúbidas que se lle prantexen ao alumnado sobre conceptos, procedementos ou resolución de exercicios prácticos relacionados co módulo. Para iso, estruturarase o contido do módulo neses tres meses en función das semanas e as horas de recuperación que se teñan á semana, e en orde á secuencia dos contidos que se desenvolveu durante o período setembro-marzo.

Tarefas do alumnado: Resolución de exercicios prácticos relacionados coas unidades didácticas estudadas, análise de textos propostos, elaboración de documentos,... O alumnado tentará resolver todos aqueles conceptos teóricos e prácticos que non lle quedaron claros durante o período ordinario.

Asemade, o alumno deberá presentarse obrigatoriamente á proba escrita de xuño para superar o módulo. Necesitará para aprobar ter unha nota de 5 ou superior. As actividades desenvolvidas satisfactoriamente durante o período de recuperación favorecerán o feito de obter unha mellor nota.

6.b) Procedemento para definir a proba de avaliación extraordinaria para o alumnado con perda de dereito a avaliación continua

Elaborarase unha proba combinada que permita cualificar os CA do módulo. Conterá instrucións de realización con indicación de tempos máximos para realizalas e a cualificación máxima por preguntas ou apartados.

A proba será elaborada de xeito que se poidan comprobar obxectivamente as competencias definidas nos RA do módulo correspondente.

As partes xa superadas antes da comunicación da perda da avaliación continua non serán tidas en conta para a nota final do módulo e o alumnado deberá examinarse novamente de todo o contido do módulo.

Este alumnado realizará unha proba escrita de coñecemento que consistirá en preguntas (tipo test ou para desenvolver) de diversas cuestións e/ou na resolución de exercicios prácticos relacionados cos contidos mínimos establecidos na programación. A resolución de exercicios pode incluír a análise dun texto con preguntas e a cumprimentación de documentación.

As preguntas tipo test con respostas incorrectas serán avaliadas negativamente coa metade da puntuación da pregunta en cuestión se fora resposta de forma correcta.

A referencia para avaliar será un padrón:

-O modelo de solución, en exercicios ou supostos prácticos, graduados do seguinte xeito: pregunta completa 100% da cualificación, pregunta case completa 75% da cualificación, pregunta aceptable (mínimo) 50% da cualificación, pregunta incompleta 25% da cualificación, pregunta moi incompleta 5% da cualificación.

-Ou ben a contestación a pregunta segundo a explicación dada na clase, se foi unha pregunta curta; ou a teoría solicitada conforme os apuntes expostos na aula virtual ou entregado en forma de fotocopias. A pregunta resposta de forma completa avaliarase co 100% da cualificación, e a pregunta incompleta cunha porcentaxe directamente proporcional ao exposto na pregunta con respecto á totalidade da mesma.

Esta proba puntuarase sobre 10, tendo que obter unha nota igual ou superior a 5 para aprobar.

7. Procedemento sobre o seguimento da programación e a avaliación da propia práctica docente

1. Nas reunións de Departamento mensuais procederase a dar conta do seguimento da programación para ver se se axusta ao plan establecido.

Na aplicación informática a periodicidade do seguimento farase cada 15 días.

De tódolos xeitos, a profesora comprobará, ao remate de cada sesión, o ritmo das clases e tratará de corrixir as desviacións respecto a cronoloxía establecida para así poder dar cumprimento a impartición do módulo.

Hai que dicir que a programación pode verse afectada na súa organización e posta en práctica polas características do grupo e as súas necesidades.

En moitas ocasións, as actividades de aprendizaxe converteranse en actividades do proceso avaliador que permita, con carácter feedback, iniciar medidas correctoras ou ben sobre as propias actividades ou ben sobre o desenvolvemento metodolóxico da unidade tratada nese momento.

2.A avaliación da propia práctica docente consistirá nunha reflexión sobre as competencias de programación, actividades de aula, avaliación e formación. Farémola mediante unha táboa de indicadores con dous niveis de logro: adecuado/a ou necesita mellora.

Así, respecto a:

-Programación: Os indicadores serán a planificación do traballo docente, a programación de unidades didácticas, a programación de actividades e tarefas, e o tratamento da atención á diversidade e da transversalidade.

-Actividades de aula: Os indicadores serán a metodoloxía desenvolvida, a motivación para a aprendizaxe, a potenciación da autonomía no proceso de ensino-aprendizaxe, a coordinación co resto do equipo docente, o clima na aula e resolución de conflitos, o traballo en equipo, as actividades variadas desenvolvidas facendo un papel docente-guía, a utilización dos recursos do contexto para reforzar o proceso de ensino aprendizaxe, a atención á diversidade e a inclusión da transversalidade nas actividades.

-A avaliación: Indicadores como os instrumentos utilizados para facer a avaliación inicial e o seu rexistro, instrumentos utilizados para a avaliación continua e o seu rexistro, o procedemento utilizado para a avaliación final, a coavaliación e autoavaliación, o desenvolvemento das actividades de recuperación, a información proporcionada sobre a avaliación e a cualificación.

-A formación: tendo en conta a formación desenvolvida formal e non formal.

3. Tamén se terá en conta a memoria de fin de curso do ano pasado por se houbera propostas de modificación para o seguinte curso. Así como na memoria dese ano se recollerán propostas de modificacións para o curso seguinte, en función da autoavaliación anterior realizada.

8. Medidas de atención á diversidade

8.a) Procedemento para a realización da avaliación inicial

Durante o primeiro mes de curso, se deseñarán instrumentos para a realización da avaliación inicial. Se serán en conta aspectos como a procedencia do alumnado (ámbito laboral, escolar, proba de acceso), absentismo ata a celebración da reunión de avaliación,...

Se desenvolverá un procedemento de observación competencial a través de tarefas concretas na aula, directamente relacionadas coa materia a desenvolver, que permitirá recoller información de todas/algúns das competencias claves seguintes:

1. Competencia en comunicación lingüística.

Refírese á habilidade para utilizar a lingua, expresar ideas e interactuar con outras persoas de maneira oral ou escrita.

Para desenvolverla deseñaranse tarefas que impliquen a expresión escrita e a utilización da oralidade (traballos de reflexión e investigación por escrito e defensa dos mesmos de xeito oral apoiados en produtos gráficos).

2. Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía.

A primeira alude ás capacidades para aplicar o razoamento matemático para resolver cuestións da vida cotiá; a competencia en ciencia céntrase nas habilidades para utilizar os coñecementos e metodoloxía científicos para explicar a realidade que nos rodea; e a competencia tecnolóxica, en como aplicar estes coñecementos e métodos para dar resposta aos desexos e necesidades humanos.

Neste caso a preparación de material básico para repasar coñecementos matemáticos poderían reforzar a competencia.

3. Competencia dixital.

Implica o uso seguro e crítico das TIC para obter, analizar, producir e intercambiar información.

Neste caso a utilización de software na elaboración de produtos de xeito responsable e tendo en conta licenzas e uso de datos persoais podería axudar a reforzar esta competencia.

4. Aprender a aprender.

É unha das principais competencias, xa que implica que o alumnado desenvolva a súa capacidade para iniciar a aprendizaxe e persistir nel, organizar as súas tarefas e tempos, e traballar de maneira individual ou colaborativa para conseguir un obxectivo.

Ensinar a investigar e a ser crítico coas buscas de información poden reforzar esta competencia.

5. Competencias sociais e cívicas.

Fan referencia ás capacidades para relacionarse coas persoas e participar de maneira activa, participativa e democrática na vida social e cívica.

O traballo en equipo ensinando pautas para facelo poden reforzar esta competencia.

6. Sentido da iniciativa e espírito emprendedor.

Implica as habilidades necesarias para converter as ideas en actos, como a creatividade ou as capacidades para asumir riscos e planificar e xestionar proxectos.

7. Conciencia e expresións culturais.

Fai referencia á capacidade para apreciar a importancia da expresión a través da música, as artes plásticas e escénicas ou a literatura.

8.b) Medidas de reforzo educativo para o alumnado que non responda globalmente aos obxectivos programados

Para o alumnado que non responda adecuadamente as actividades programadas aplicaráselle as seguintes medidas en función das súas necesidades:

-Recuperacións das avaliacións non superadas.

-Se insistirá na realización de exercicios prácticos e na resolución de casos específicos de reforzo, ao tempo que o alumno realizará traballos de investigación e afondamento sobre as partes pendentes de recuperar co seguimento do profesor.

- Se introducirán estratexias e ferramentas que reforcen as competencias clave.
- Se deseñarán actividades secuenciadas que axuden a entender o que se pide.
- O equipo docente se coordinará para tratar o reforzo en competencias clave.

9. Aspectos transversais

9.a) Programación da educación en valores

No tratamento dos diferentes contidos deste módulo trataranse con especial atención os seguintes temas transversais:

- O fomento dos dereitos humanos.
- A promoción da igualdade de xénero.
- Se reforzará o respecto dos dereitos fundamentais cun claro exemplo como a protección de datos persoais.
- A deontoloxía profesional.
- Os valores democráticos e a mellora da cohesión social.
- O respecto e fomento dos dereitos laborais.
- A loita contra a pobreza e a contribución ao desenvolvemento humano.
- A protección das minorías e do colectivo LGTBIQ.
- O respecto das condicións de competencia.
- No ámbito da transferencia de tecnoloxía o respecto as licenzas e patentes.
- A sustentabilidade como medida da preservación do medio ambiente.
- Identidade dixital: netetiqueta.

Se terá en conta o respecto ás seguintes actitudes:

- Manifestar tolerancia cara ás opinións dos demais, utilizando a empatía como forma de comprensión da súa posición e colaborar na resolución de conflitos que poidan darse nas relacións persoais e sociais.
- Respectar e levar a cabo as decisións do equipo de traballo, mediante a participación activa nas actividades comúns.
- Responsabilizarse das accións encomendadas, manifestando rigor na súa planificación e desenvolvemento, pero sabendo tamén modificar a súa intervención e ser flexible cando a situación así o require.

- Adaptarse ao ritmo e evolución das persoas e grupos cos que traballa, respectando o seu desenvolvemento e autonomía.
- Valorar a reflexión e a crítica como instrumentos necesarios para o seu desenvolvemento profesional e para o desenvolvemento das intervencións emprendidas.
- Manifestar interese pola investigación e a formación permanente.

9.b) Actividades complementarias e extraescolares

En consonancia cos RAs do módulo deberían programarse actividades complementarias e extraescolares. Debido ao tipo de formación , neste caso a distancia , non se establecen actividades complementarias na que o alumnado poida presentarse.

10.Outros apartados

10.1) ESCENARIO COMBINADO PRESENCIAL E SEMIPRESENCIAL

1. Este módulo conta cunha aula virtual na plataforma Moodle do IES A Guía, na categoría de MEDIOS DE PAGAMENTO INTERNACIONAIS. O alumnado, unha vez que teña un usuario na plataforma, poderá automatricularse mediante unha chave de automatriculación que lle será dada nas presentacións ou primeiros días do curso.
2. O curso deste módulo na aula virtual está organizado por UD que se irán abrindo conforme se vaia avanzando nos contidos do módulo e contarán como mínimo con ligazóns, ficheiros e tarefas por cada UD, en coherencia coa programación. As tarefas deseñaranse indicando o modo de presentación, o fondo e forma da tarefa e os prazos de entrega. Os criterios de cualificación das tarefas serán coherentes co indicado na programación. Cada UD contará cun foro de dúbidas.
3. A opción de semipresencialidade queda organizada con unha xornada por semana, dado o número do alumnado e o tamaño da aula. Na xornada semipresencial farase seguimento das tarefas e actividades programadas nas UD a través do foro de dúbidas, mediante a aula virtual ou o correo electrónico da profesora.
4. Nas primeiras semanas de clase presencial se incidirá no uso da aula virtual, nas pautas a seguir nas titorías a distancia, no uso dos sistemas de videoconferencia e na resolución de problemas técnicos que poida ter o alumnado. Tamén se establecerán grupos para as tarefas de grupo e se entrenará ao alumnado no uso de ferramentas dixitais para o desenvolvemento desas tarefas grupais.
5. Se organiza un grupo de contactos do alumnado do módulo que constará de teléfono móbil e correo electrónico como mínimo. Comprobarase que os datos aportados polo alumnado na matrícula a través de XADE están actualizados.

10.2) ESCENARIO A DISTANCIA

1. O resto do horario fora das tutorías presenciais se organizará con tarefas e actividades propostas ao alumnado distintas das configuradas na programación para explicacións teóricas da persoa docente, Estas actividades poderán ser seguidas por outros sistemas diferentes á videoconferencia tendo en conta que a aula virtual conta con foro de dúbidas en cada UD e se pode empregar para o mesmo fin o correo electrónico da profesora.

10.3) DISPOÑIBILIDADE DA PROGRAMACIÓN

A programación didáctica deste módulo atoparase a disposición de todos os interesados na Xefatura de Estudos do IES A Guía así como no Departamento de Organización e Xestión Comercial.